

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора Дяченко Андрія Юрійовича на дисертаційну роботу Соболя Едуарда Олександровича за темою «Управління багаторічною підготовкою футболістів з урахуванням факторів міграції», поданої на захист до разової спеціалізованої вченої ради у Запорізькому національному університеті на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт

Актуальність теми дисертаційної роботи. Актуальність дисертаційної роботи Е. О. Соболя не викликає сумніву, адже подальше вдосконалення підготовки спортсменів високого класу і факторів її забезпечення неможливо без систематизації всіх компонентів передзмагальної в власне змагальної діяльності. Особливе місце в цьому процесі займає період безпосередньої підготовки до головного змагання, який акумулює провідні компоненти системи забезпечення і реалізації змагальної діяльності. В футболі ці процеси регламентовані уставом і регламентними нормами УАФ, FIFA, UEFA, які формують цілісну науково виважену і практично доведену структуру спортивної підготовки на основі взаємодії юридичних, організаційних і методичних чинників.

Унікальність організаційних основ побудови спортивної підготовки полягає в тому, що сукупність компонентів стимулює конкуренцію, мотивує до зростання майстерності в усіх ланках системної організації футболу що в свою чергу надає певних імпульсів розвитку виду спорту.

Проблема полягає в тому, що цілісна система спортивної підготовки входить в протиріччя з глобальними факторами, які впливають на її окремі компоненти і на якісні характеристики самої системи. В цьому сенсі особливу увагу привертають глобальні фактори спортивної міграції, які впливають на спортивне вдосконалення футболістів, що вимагає корекції сучасних методичних підходів і технологій підготовки футболістів до офіційних змагань.

Переміщення «мігрантів», «легіонерів» і «натуралізованих» спортсменів з одного боку є фактором підвищення спортивної майстерності і якості командної гри, водночас певні трансфери не виправдовують очікування від конкретних міграційних процесів. Це пов'язане з індивідуальними можливостями адаптації спортсменів до нового навчально-тренувального процесу і відмінних умов організації спортивної підготовки. Склалося розуміння, що узагальнюючий ефект переміщення мігрантів, легіонерів і натуралізованих гравців на якість підготовки в футболі є комплексним і

залежить від багатьох факторів, таких як культурні взаємини, адаптація, якість тренувань та етика в спорті.

В дисертаційній роботі зазначено, що вплив переміщення футбольних гравців може бути різним, він має переваги і певні негативні сторони. Як наголошує автор, якщо успішна інтеграція гравців у команду відбувається в межах закону, з дотриманням правил і певних методичних аспектів інтеграційних процесів це сприяє стабільності та розвитку футбольного клубу і в узагальненій якості футбольному руху. Разом з тим, певні організаційні, методичні та ментальні чинники можуть призводити до непорозумінь або конфліктів, неадекватної адаптації спортсменів в новому колективі.

Певний баланс між перевагами і недоліками міграції футболістів не завжди регламентується відповідними організаційними, юридичними і методичними чинниками спортивної підготовки. Вочевидь обґрунтована необхідність визначення конкретних системних дій, а саме технології, яка б дозволила врегулювати ці процеси і вивести їх на рівень системного застосування на основі конкретних вхідних даних.

Розумінню цього питання додає контент-аналіз офіційних регламентних документів УПЛ і провідних європейських чемпіонатів, які стосуються критеріїв допуску до змагань футболістів («мігрантів», «легіонерів» і «натуралізованих» спортсменів) і вихованців ДЮСЗ національної асоціації, визначення норм і критеріїв фінансового «Fair Play». Результати контент аналізу дозволили констатувати, що динаміка показників кількості футболістів у заявкових листах команд професійних футбольних клубів ТОП-5 європейських футбольних асоціацій, національних команд провідних країн за період 2009-2019 років має лінійну тенденцію до зростання. Є всі підстави вважати, що така тенденція має місце наразі. Особливо треба враховувати збільшення трансферних подій, переходів українських футболістів в провідні зарубіжні клуби.

Відчутні тенденції міграційних процесів в футболі і пов'язані з ними проблеми надають підстави для переосмислення цього процесу і формування певних наративів, які спряли системному вирішенню питання. На підставі визначеної проблеми сформовано напрям дослідження, в результаті якого обґрунтовано та розроблено авторську технологію управління безпосередньої підготовкою футболістів до офіційних змагань національного та міжнародного рівнів з урахуванням факторів спортивної міграції.

Авторська технологія ґрунтується на синтезі організаційних і методичних чинників, які мають безпосередній вплив на якість тренувального процесу в його найвідповідальній стадії, в періоді підготовки безпосередньої підготовки до офіційних змагань. В якості провідного об'єкта дослідження автором

обрана підготовка національної команди з футболу. Добре відомо, що підготовка в національних командах акумулює проблемні питання, які виникають протягом міграційних процесів. Їх вирішення на цьому рівні має валідність при конверсії наработаних наративів в різних ситуаційних умовах, які виникають в клубних командах.

Головним чинником успішності запропонованої технології є ґрунтовний аналіз стану питання за даними спеціальної літератури і джерел інтернет, вивчення емпіричних знань провідних фахівців і переосмислення особистого досвіду виступів на національну команду і провідні європейські клуби

Розуміючи складність позначеної проблематики, автор абсолютно справедливо наголошує на необхідності систематизації і класифікації науково-обґрунтованих підходів до комплексного і диференційованого вирішення проблемних питань міграції футболістів на основі визначення їх змісту і складності.

Провідним чинником, який на думку автора є вирішальним для успішної інтеграції футболістів мігрантів є визначення відповідності показників індивідуальної техніко-тактичної підготовленості заявлених футболістів вимогам нової команди, спроможності їх імплементації у параметри загальнокомандної готовності до змагальної практики національного та міжнародного рівнів.

Зв'язок з науковими темами та планами. Дисертаційне дослідження виконано згідно плану науково-дослідної роботи кафедри фізичної культури і спорту Запорізького національного університету за темою «Оптимізація навчально-тренувальної та змагальної діяльності в спортивних іграх» (номер державної реєстрації – 0114U002659).

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що у дисертації

- вперше, визначено показники спортивної міграції футболістів у командах УПЛ (УАФ) у порівнянні з аналогічними показниками провідних європейських футбольних асоціацій (ліг);

- вперше, обґрунтовано, розроблено, впроваджено та перевірено ефективність технології безпосередньої підготовки футболістів до змагань з урахуванням факторів спортивної міграції, яка містить наступні компоненти:

- комплектацію складу команди професійного футбольного клубу до офіційних національних або міжнародних змагань;

- облік гравців з урахуванням факторів міграції: футболісти – «мігранти», «легіонери», «натуралізовані» спортсмени, вихованці ДЮСЗ національної асоціації;

- спеціалізовані складові технології: індивідуалізація підготовки

футболістів, вибіркова інтеграція окремих видів підготовленості, спеціальний аналіз показників підготовленості та змагальної діяльності;

- диференціацію складу команди на типологічні групи: стартовий склад, заявковий (протокольний) склад на гру, розширений склад команди, близький резерв;

- облік кількісно-якісних показників змагальної практики у відповідності до її рівнів: регіональні, національні, міжнародні змагання, навчальні та двосторонні ігри, контрольні та товариські ігри.

- удосконалено наукові дані про процеси управління багаторічною підготовкою футболістів з урахуванням факторів спортивної міграції;

- набули подальшого розвитку напрями вдосконалення багаторічної підготовки з урахуванням факторів спортивної міграції як компоненти загальної теорії спорту та системи підготовки спортсменів.

Практична значущість роботи полягає у розробці авторської технології управління безпосередньою підготовкою висококваліфікованих футболістів до офіційних змагань національного або міжнародного рівнів з урахуванням впливу чинників міграції спортсменів і її впровадження у практику багаторічної підготовки футболістів.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес кафедри теорії та методики фізичного виховання і спортивних дисциплін природничо-географічного факультету Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, кафедри спортивних ігор факультету фізичної культури і спорту Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, інституту здоров'я, спорту та туризму імені Тетяни Самойленко Класичного Приватного Університету; у навчально-тренувальний процес футбольних команд ДЮСШ «Металург-Запоріжжя» Запорізької міської ради, СК «Медик» Запорізького державного медичного університету, ФК «Мотор» (Запоріжжя), МФК «Металург» (Запоріжжя) і ФК «Зоря» (Луганськ); освітню діяльність Запорізької обласної асоціації футболу з підвищення кваліфікації та навчання тренерів за програмою «С» диплом Української асоціації футболу, що підтверджено відповідними актами впровадження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Детальне ознайомлення з текстом дисертації Є. О. Соболя дає підстави стверджувати, що підхід здобувача до наукової проблематики і розробки на основі технології нового підходу до вдосконалення міграційних процесів в сучасному футболі визначається ґрунтовністю.

Варто наголосити на достатньо якісній структурованості роботи, логічності викладу матеріалу, формулюванні науково-методологічного компоненту дисертаційної роботи та узгодженості його складових.

Теоретичну основу дослідження складає система вдосконалення міграційних процесів футболістів, їх акумуляція в конкретні якісні і кількісні характеристики ефективності тренувальної і змагальної діяльності.

Достовірність отриманих результатів забезпечується адекватністю методів меті і завданням роботи, достатнім обсягом і репрезентативністю емпіричного матеріалу. Це забезпечує високий рівень наукової обґрунтованості положень, які розроблені в дисертації.

Обґрунтованість наведених результатів базується на фундаментальних даних методологічного характеру та використанні таких методів: теоретичний аналіз, узагальнення і систематизація даних інформаційних джерел; педагогічне спостереження; контент-аналіз заявкової документації та регламентних норм офіційних змагань з футболу (УАФ, UEFA); метод експертних оцінок. Аналіз показників ефективності та результативності змагальної діяльності футболістів з урахуванням факторів міграції проведено до та після впровадження авторської технології безпосередньої підготовки футболістів до офіційних змагань.

Характеристика основних положень роботи. Дисертація складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, висновків, переліку посилань на інформаційні джерела і додатків. Дисертацію викладено українською мовою на 211 сторінках, робота містить 22 таблиці та 14 рисунків. У роботі використано 212 джерел літератури і посилань на інформаційні джерела, з яких 53 – на латиниці.

Аналіз дисертаційної роботи вказує, що у *вступі* чітко обґрунтовано актуальність науково-прикладної проблеми, подано достатньо узгоджений науковий апарат дослідження (сформульовано мету та завдання, об'єкт та предмет роботи).

У *першому розділі* дисертації розглянуто актуальні питання, що стосуються вивчення, узагальнення та систематизації наукових даних, які деталізують обґрунтування компонентів системи управління багаторічною підготовкою спортсменів у футболі з урахуванням факторів спортивної міграції, а саме: вивчення сучасних тенденцій розвитку футболу у контексті впливу глобальних факторів: міграції футболістів та їх концентрації у провідних національних чемпіонатах (лігах, національних асоціаціях), професіоналізації та соціалізації футболістів, комерціалізації та політизації офіційних змагань національного та міжнародного рівнів – національних

чемпіонатів і Кубків, чемпіонатів Європи, світу, Олімпійських Ігор, Ліги Націй, європейських і світових змагань клубного рівня – Ліги Чемпіонів UEFA, Ліги Європи UEFA, Ліги конференцій UEFA, клубного чемпіонату світу FIFA, тощо; вивчення впливу процесів міграції на систему управління багаторічною підготовкою футболістів і розробка шляхів її вдосконалення: передумови виникнення міграційних процесів (соціально-економічні, культурні, релігійні, етнічні чинники, тощо); аналіз чинників міжнародної міграції футболістів і кількісної динаміки наявності футболістів-«мігрантів» у командах провідних європейських футбольних ліг – Barclays Premier League (Англія), Primera Division (Іспанія), Fußball-Bundesliga (Німеччина), Lega Nazionale Professionisti Serie A TIM (Італія), Le championnat de France de football (Франція) з фактичними даними стосовно механізмів міжнародної спортивної міграції з подальшою легалізацією діяльності відповідних мереж переміщення гравців і вдосконалення вимог національного законодавства зазначених країн до системи міжнародних трансферів футболістів у юрисдикціях UEFA та FIFA.

Встановлено, що система управління підготовкою спортсменів у сучасному футболі має певну специфічність, яка обумовлена загальними процесами спортивної підготовки і змагальної діяльності, теоретико-методичними засадами періодизації процесу багаторічного вдосконалення. Основою формування сучасних технологій і методичних підходів до ефективної реалізації спортивного потенціалу футболістів є особливості, які пов'язані з правилами змагань і регламентними нормами, віковими характеристиками контингенту спортсменів, особливостями підготовки спортсменів конкретного ігрового амплуа, морфометричними, кваліфікаційними, статевими та іншими відмінностями. З урахуванням впливу процесів спортивної міграції, такий стан речей призводить до розробки і формування унікальних методичних підходів і технологій спортивної підготовки, які є відповідними для конкретного етапу (періоду), для визначених офіційних змагань національного або міжнародного рівнів.

У другому розділі, для вирішення зазначеної проблемної ситуації, охарактеризовано використані методи наукового дослідження: теоретичний аналіз, узагальнення і систематизація даних інформаційних джерел – для визначення впливу глобальних факторів спортивної міграції на систему управління багаторічною підготовкою футболістів і можливостей корекції багаторічного спортивного вдосконалення з урахуванням міграційних процесів у футболі. Педагогічне спостереження використано для визначення показників результативності та ефективності техніко-тактичних дій у змаганнях і кількісних значень рівня змагальної практики (регіональний,

національний, міжнародний) з урахуванням даних диференціації складу футбольної команди на типологічні групи – основний склад, заявковий (протокольний) склад на гру, розширений склад, близький резерв. Контент-аналіз заявкової документації та регламентних норм офіційних змагань з футболу (УАФ, UEFA) проведено для визначення критеріїв допуску до змагань футболістів – «мігрантів», «легіонерів», «натуралізованих» спортсменів і вихованців ДЮСЗ національних асоціацій. Метод експертних оцінок використано для визначення ефективності змагальної діяльності футболістів із залученням шести провідних українських фахівців: 3 доктори наук з фізичного виховання та спорту, професори, 2 Заслужені тренери України, 3 тренери з ліцензією «PRO» диплом UEFA, 1 арбітр FIFA. Аналіз показників ефективності та результативності змагальної діяльності футболістів з урахуванням факторів міграції проведено до та після впровадження авторської технології безпосередньої підготовки футболістів до офіційних змагань. Протягом педагогічного експерименту з етапами констатувальної та формувальної спрямованості узагальнено та систематизовано отримані наукові результати, сформульовано відповідні висновки. Отримані наукові результати опрацьовано із застосуванням методів математичної статистики з визначенням значень: середнє арифметичне, стандартне відхилення, відсоткове значення, достовірність відмінностей (за показниками параметричного t-критерію Стюдента), при рівні значущості, $p \leq 0,05$).

У процесі експериментальних досліджень, використано показники спортивної міграції, підготовленості, результативності та ефективності змагальної діяльності 31 футболіста, які входили до розширеного складу національної збірної команди України у 8 матчах відбіркового турніру групи «D» чемпіонату світу 2022 року (сезон 2020-2021 років), 2 матчах play-off раунда чемпіонату світу 2022 року і 6 матчах «В» Ліги Націй UEFA (сезон 2021-2022 років). Крім цього, в експериментальних дослідженнях використано показники спортивної міграції, підготовленості, результативності та ефективності змагальної діяльності футболістів інших національних збірних команд, які брали участь в офіційних змаганнях національного та міжнародного рівнів у сезонах 2020-2021 і 2021-2022 років, всього, 164 спортсмена. В якості передумов показників спортивної міграції вивчено показники футболістів УПЛ сезонів 2021-2022 років – 780 футболістів. Загальна база дослідження становить показники спортивної міграції, підготовленості та змагальної діяльності 975 футболістів.

У *третьому розділі* викладено наукові матеріали констатувального етапу педагогічного експерименту: контент-аналіз офіційних регламентних

документів УПЛ і провідних європейських чемпіонатів, які стосуються критеріїв допуску до змагань футболістів («мігрантів», «легіонерів» і «натуралізованих» спортсменів) і вихованців ДЮСЗ національної асоціації, визначення норм і критеріїв фінансового «Fair Play» дозволив констатувати, що динаміка показників кількості футболістів у заявкових листах команд професійних футбольних клубів TOP-5 європейських футбольних асоціацій за період 2009-2019 років має лінійну тенденцію до зростання: футболісти-«мігранти», з 34,7% до 41,8%; футболісти-вихованці ДЮСЗ клубу (національної асоціації) – до зменшення, з 23,2% до 17,2%. Аналіз фінансово-економічного забезпечення спортивної міграції у професійних футбольних клубах (за показниками трансферної активності) свідчить, що TOP-20 команд – учасників змагань Ліги Чемпіонів UEFA сезону 2022-2023 років мають показники у діапазоні від 32 000000 € до 349 000000 €. Провідний професійний футбольний клуб УПЛ: «Шахтар» (Донецьк) посідає 28 місце, у цьому рейтингу, з показником трансферної активності – 12 000000 €, що свідчить про зменшені можливості трансферної активності професійних футбольних клубів УПЛ порівняно з провідними європейськими клубами. Показники спортивної міграції висококваліфікованих футболістів у складах національних збірних команд у відбіркових матчах групових турнірів чемпіонату світу 2022 року складають: національна збірна команда Англії – 11,54% («натуралізовані» спортсмени – 0,00%); Іспанії – 52,17% (4,35%); Італії – 17,39% (8,70%); Німеччини – 30,43% (4,35%); Франції – 69,57% (8,70%); України – 28,00% (0,00%), відповідно, що свідчить про регулярне залучення футболістів («мігрантів», «легіонерів», «натуралізованих» спортсменів) до участі в офіційних змаганнях міжнародного рівня. Також у Регламенті УПЛ наявні обмеження, які стосуються, одночасного перебування у грі не більше 7 футболістів («мігрантів», «легіонерів») і, не менше, 4 футболістів – вихованців ДЮСЗ клубу або національної асоціації.

На підставі цього, обґрунтовано та розроблено авторську технологію управління безпосередньої підготовкою футболістів до офіційних змагань національного та міжнародного рівнів з урахуванням факторів спортивної міграції.

У четвертому розділі висвітлено впровадження авторської технології у систему управління багаторічною підготовкою футболістів (на матеріалах офіційних ігор національної збірної команди України) і визначено її ефективність, а саме:

- аналіз показників контролю м'яча свідчить, що більш високі показники зареєстровано у футболістів національної збірної команди України: 62,5% у сезоні 2020-2021 років (5 ігор з 8), 100% у сезоні 2021-2022 років (8 ігор з 8),

зростання – 37,5% (статистично значущі відмінності, при $p \leq 0,05$);

- аналіз показників ефективності передач свідчить, що зазначені показники є вищими у гравців національної збірної команди України у порівнянні з футболістами команд-суперниць, при цьому зареєстровано зростання на 25% (статистично значущі відмінності, при $p \leq 0,05$);

- аналіз показників кількості відборів і перехоплень м'яча свідчить, що більш високі показники ефективності виконання підборів і перехоплень м'яча, у сезоні 2021-2022 років, зафіксовано у футболістів команд-суперниць, при цьому, у 3 матчах з 8 (37,5%) зафіксовано статистично значущі відмінності, при $p \leq 0,05$;

- показники кількості перемог у футболістів національної збірної команди України, у сезоні 2021-2022 років, зросли на 25% (статистично значущі відмінності, при $p \leq 0,05$); показники співвідношення забитих-пропущених м'ячів і середньої результативності за гру зросли на 0,79 у. о. і 0,25 у. о., відповідно; показник кількості набраних очок за гру зріс на 0,25 у. о.; середній показник участі футболістів-«мігрантів», футболістів-«легіонерів» і «натуралізованих» футболістів у грі зріс на 2,28%.

Вищезазначене дозволяє констатувати, що запропонована авторська технологія управління безпосередньою підготовкою футболістів до офіційних змагань є ефективною і може бути рекомендована до використання в Українській асоціації футболу у процесі спортивної підготовки національних збірних команд України.

У *п'ятому розділі* проведено аналіз, узагальнення та систематизацію наукових результатів дослідження у відповідності з хронологічною послідовністю етапів педагогічного експерименту даних і порівняльний аналіз отриманих результатів з результатами провідних фахівців спортивної науки.

Повнота викладення матеріалів у роботах, які опубліковані автором.

За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 12 наукових праць, 8 з яких – у фахових виданнях України (одна стаття виконано одноосібно, одна стаття – у виданні, що індексується у міжнародних наукометричних базах даних Scopus), 1 стаття – у науково-теоретичному виданні, яке індексується у міжнародних наукометричних базах даних (DOAJ, CrossRef, ROAD, тощо), 3 публікації апробаційного характеру.

Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідають чинним вимогам. Зазначенні публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації. Наукові положення

дисертації також апробовані на багатьох всеукраїнських наукових конференціях.

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація результатів дисертаційного дослідження, характер статей здобувача наукового ступеня в яких відображено положення дисертації та результати проведених досліджень, повною мірою відповідає проблематиці дисертаційної роботи.

Відсутність порушення академічної доброчесності. Дисертація є самостійним науковим дослідженням, в якій відображені власні ідеї і напрацювання Є. О. Соболя, що дозволило вирішити поставлені у роботі завдання. Робота містить теоретичні положення і висновки, сформульовані дисертантом особисто і які ґрунтуються на її видатних спортивних досягненнях та практичному досвіді. Використані в цьому дослідженні ідеї і положення науковців мають відповідне посилання і застосовані з метою підкріплення ідей автора.

Дискусійні питання і зауваження

Принципових зауважень щодо оформлення і змісту дисертаційної роботи, а також щодо отриманих результатів не має. В процесі рецензування виявлені наступні зауваження, які не впливають на позитивну оцінку дослідження:

1. В роботі відсутні практичні рекомендації.
2. Відсутні дані про вклад дисертанта в розробку кафедральної теми НДР.
3. Було б доречним в якості експертів залучити провідних футболістів, які мають досвід участі в міграційних процесах.
4. Було б доцільно доповнити висновок до четвертого розділу, де в певній послідовності окреслені кроки впровадження технології в практику. Чи можливі варіації цього процесу відповідно умовам міграції?
5. Цікавим і доречним було б визначення особливостей міграційних процесів і застосування технології на різних етапах багаторічної підготовки футболістів. Чи є певні відмінності, і в чому вони полягають для футболістів різних вікових категорій?
6. На наш погляд було б цікаво дізнатися думку автора про фактори, які визначають вплив функціональних можливостей на ефективність адаптації спортсменів до певних умов міграційних процесів. Зокрема, як впливають відмінності психоемоційного і фізичного напруження змагальної діяльності різних чемпіонатів і турнірів на ефективність трансферної політики.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Соболя Едуарда Олександровича на тему «Управління багаторічною підготовкою футболістів з урахуванням факторів міграції», поданої на захист до разової спеціалізованої вченої ради у Запорізькому національному університеті, що подана здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт є завершеною науковою працею. Дисертація містить наукову новизну та практична цінність. В дисертації відсутні порушення академічної доброчесності. Структура та зміст дистанційної роботи повною мірою розкриває тему наукового дослідження та відповідає спеціальності. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій», постанові Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022р. «Порядок присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор – Соболев Едуард Олександрович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю – 017 – Фізична культура і спорт галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка.

Доктор наук з фізичного виховання
та спорту, професор, завідувач кафедри
водних видів спорту Національного
університету фізичного виховання і спорту
України

А. Ю. Дяченко

Підпис А. Ю. Дяченко засвідчую:
проректор з науково-педагогічної
роботи Національного університету
фізичного виховання і спорту України

О. В. Борисова